

Kommunala Pensionärsrådets sammanträde

20 oktober 2022 klockan 10:00-12:00, Stadshuset Sal C

Paragrafer 21-27

Politiker

Carina Wallin, (S) ordförande
Kerstin Windisch (M), vice
ordförande

Representanter

Margareta Eriksson (PRO)
Birgitta Lantz-Högman (PRO)
Roland Lundqvist (RPG)
Anita Johansson (SKPF)
Christina Andersson (SKPF)
Laila Nilsson (SKPF)
Curt Ahlberg (SPF)
Monika Hammertjärn (SPF)
Margaretha Roos (SPF)

Övriga deltagare: Projektledare i Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa
Zara Melander §§ 21-22, kommunikatör Linnea Eriksson §§ 21-22,
aktivitetssamordnare Fredrik Sköld

Ordförande
Carina Wallin

Justerare
Margareta Eriksson

Sekreterare
Allan Abdi

Anslagsbevis

Anslag uppsatt
följande datum:

Sista dag för
överklagande:

Datum för anslags
nedtagande:

Protokollet förvaras på Kommunledningskansliet, Nyköpings kommun.

Innehåll

§ 21	Sammanträdets öppnande.....	3
§ 22	Tema: Hälsa och välbefinnande.....	4
§ 23	Frågor från Pensionärsorganisationerna	7
§ 24	Genomgång av Vård- och omsorgsnämndens sammanträde.....	10
§ 25	Genomgång av föregående protokoll.....	11
§ 26	Övriga frågor	12
§ 27	Sammanträdet avslutas.....	13

§ 21 Sammanträdets öppnande

Ordförande Carina Wallin (S) hälsar samtliga välkomna till dagens sammanträde och förklarar mötet öppnat.

Till att justera protokollet jämte ordförande utses Margareta Eriksson (PRO).

§ 22 Tema: Hälsa och välbefinnande

Zara Melander projektledare för *åldras och må bra* och kommunikatör Linnea Eriksson föredrar ärendet.

Projektet *åldras och må bra* drivs av paraplyorganisationen Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa (NSPH). Samarbetsorganisationen samlar patient-, brukar och anhörigorganisationer.

Om projektet Åldras och må bra

Projektets målgrupp är personer från 65 år och äldre som lever med psykisk ohälsa, samt äldre anhöriga till personer med psykisk ohälsa.

Målsättningen med projektet är att motverka stigma och öka kunskapen om äldres psykiska hälsa. Förhoppningsvis kan projektets kunskapsunderlag om hur samhällets stöd kan utvecklas förbättra situationen för äldre.

Rapporten se mig hela livet

Dagens presentation kommer redogöra för resultatet i rapporten *Se mig hela livet*. En central del i arbetet har varit att dokumentera äldre och äldre anhörigas erfarenhet av äldre omsorg. Dokumentationen har genomförts med hjälp av djupintervjuer med ett 30-tal personer i åldern 60 till 85 år.

Identifierade utvecklingsbehov

Målgrupp: äldre med psykisk ohälsa

Vi ser att det är stundtals oklart vilket stöd som finns för målgruppen samt vart målgruppen kan söka vård. Detta leder till att många inte söker vård.

Äldre upplever att det finns risk för att äldre över 65 år faller mellan stolarna eftersom det finns en oro för att personalen i äldreboende inte har den kunskap om den äldres sjukdomar.

Många bär negativa erfarenheter från vård och omsorg vilket leder till ett lägre förtroende.

Ekonomi är dessutom något som påverkar ens psykiska välmående. Intervjupersoner ser att det finns oro för att betala sina räkningar och därför kan de välja bort aktiviteter på grund av kostnaden.

Det förekommer även en okunskap om psykisk ohälsa enligt projektledare Zara Melander. Detta gäller både bland äldre och personal.

Det finns även positiva aspekter med att åldras. Exempelvis att den äldre lär känna sig själv och vet vad de mår bra av och samhället såväl som vård och omsorg kan bli bättre att ta vara på detta.

Äldre anhöriga:

En målgrupp som inte alltid känner till eller får information om vilket stöd de har rätt till. Anhöriga är ofta också äldre men tar ändå ett stort ansvar vilket i sin tur kan leda till att de också hamnar i psykisk ohälsa.

Minska stigma

Om målgrupperna är stigmatiserade kan det leda till att de äldre inte vågar eller förmå sig att prata om sin psykiska ohälsa och därmed avstå att söka vård och hjälp.

Sociala aktiviteter och samtalsgrupper

Nästintill samtliga som projektgruppen har träffat lyfter att sociala aktiviteter och samtalsgrupper som en oerhört viktig faktor för de äldre att må bra.

När det kommer till äldre anhöriga önskas stöd för att aktivera deras närstående som är äldre. En fundering är vad som händer när den anhöriga blir äldre, vem kommer hjälpa till då.

Aktiviteterna upplevs behöva vara kostnadsfria. Eller att någon hämtar den äldre eller att den äldre blir påmind.

Mer samverkan

Samverkan är ett återkommande tema och intervjuerna belyser ett stort behov. Både inom organisationen och mellan kommun, region och civilsamhället.

Hur får jag tag i rapporten

Rapporten finns att ladda ner på hemsidan för Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa. Utöver rapporten finns det även material för samtalsövning och en introduktionskurs i äldres psykiska hälsa.

Material om äldre psykisk hälsa

Projektet har tagit fram gratis material som finns tillgänglig på webben.

Frågor om presentationen

Carina Wallin (S) gör inlägg i ärendet.

En fråga ställs om anhörigstödet och ifall det har utvecklats efter projektåren. Om det finns utbildade människor som kan stötta.

Projektledare Zara Melander svarar att det ser olika ut bland kommunerna i landet gällande hur stödet är utformat. Men att stödet har utvecklats positivt sen projektets start.

Kerstin Windisch (M) gör inlägg i ärendet.

En fråga ställs i rådet om gränsdragningen mellan kommun och region i arbetet med äldre och psykisk ohälsa.

Projektledare Zara Melander svarar att gränsdragningen görs dels i dokumentationen. Många som vi har träffat har haft svårt att veta vem de ska vända sig till. Är engagemanget stort blir det förstås lättare, i synnerhet när arbetet är personbundet. Personalen hos Region Sörmland har varit kunnig men inte alltid haft mandat i vad de får göra i vissa situationer.

§ 23 Frågor från Pensionärsorganisationerna

1. *A) hur många kunder har sagt upp avtalet med Mathem? När kommer en utvärdering av kundernas uppfattning av Mathem att ske?*

Marie Johnsson sakkunnig tjänsteperson för Vård- och omsorgsnämnden svarar per mejl att av 450 stycken som hade insatsen inköp före övergången valde mellan 100 och 150 att avsluta insatsen innan start. Det är dock ingen eller ett litet fåtal som sagt upp insatsen efter övergången. Utvärderingen kommer att göras under hösten. Det är dock inte bara kundernas uppfattning som kommer att belysas, utan även myndighetsfunktionen som beslutar om insatsen, hemtjänstutförare och MatHem.

B) Vi vill få information om hur en upphandling går till. Vilka faktorer måste finnas med?

Carina Wallin (S) hänvisar till Nyköping kommuns hemsida om hur en upphandling går till. Vad som måste ingå. De går att titta på hur förfrågningsunderlag till hemtjänstutförare ser ut för kunskap. I övrigt går det att begära ut handlingar.

2. *A) Hur är det med aktiviteter på SÄBO - finns det på alla och hur ofta? Planeras det för så kallade "träffpunkter" där pensionärer kan mötas?*

Aktivitetssamordnare Fredrik Sköld besvarar frågan med ett bildspel på aktiviteter som finns på olika särskilda boenden för äldre i Nyköpings kommun. Några av aktiviteterna som erbjuds är terapihund, sittgympa och pubkvällar tillsammans med anhöriga.

B) Samverkar kommunen med till exempel studieförbund eller andra organisationer?

Aktivitetssamordnare Fredrik Sköld svarar att Nyköpings kommun samarbetar med två studieförbund i dagsläget, Vuxenskolan och Svenska Kyrkan.

Det anordnas även cykelutflykter i samarbete med Röda Korset där ungdomar och äldre cyklar tillsammans.

Nyköpings kommun samverkar även med Väntjänsten där det ordnas utflykter och högläsning.

Det genomförs även engångssamarbeten. Exempelvis där en aktör från en förening kommer och föreläser.

Frågor

Rådet ställer fråga om alla presenterade aktiviteter erbjuds på samtliga boenden i Nyköpings kommun. Aktivitetssamordnare Fredrik Sköld svarar att vissa aktiviteter inte finns på samtliga boenden, exempelvis hästskjutsen. Digitala aktiviteter erbjuds däremot på samtliga boenden i Nyköpings kommun.

Rådet ställer fråga om Nyköpings kommun har samma möjlighet att komma åt privata vårdboenden. Fredrik Sköld svarar att de tittar på hur andra boenden och kommuner arbetar.

Rådet ställer en fråga om uppföljning och Fredrik Sköld svarar att i den individuella planeringen som finns för varje person ingår det en uppföljning av aktiviteter.

Carina Wallin (S) gör inlägg i ärendet.

Rådet ställer en fråga om hur hospitalisering bemöts. Aktivitetssamordnare Fredrik Sköld svarar att gemenskap är en viktig på en avdelning och att bibehålla en samhörighet med andra på boendet.

Rådet diskuterar begreppet aktiviteter och att det ska klinga något positivt.

Rådet diskuterar vikten av att inte förlita sig på tv-apparater som en aktivitet och vikten av att fokusera på aktiviteter som socialt stimulerar individen.

Rådet ställer en fråga om träffpunkter och aktivitetssamordnare. Många som har hamnat på SÄBO har svårt att ta sig ut till andra platser.

Carina Wallin (S) gör inlägg i ärendet.

Kerstin Windisch (M) gör inlägg i ärendet.

Aktivitetssamordnare Fredrik Sköld berättar om att det inte finns samverkan med skolor men det finns i tankarna att utveckla i framtiden. Ett exempel som kan tolkas som en samverkan med

skolan är Lucia, att Restaurangskolan lagar mat åt äldre och att förskolan målar.

3. *Vi har ytterligare ett gammalt krav som också hör till hälsa och välbefinnande. Pensionärsorganisationerna har länge krävt "fria bussresor" under viss del av dagen, t ex mellan kl 10 och 15, då pensionärsorganisationerna har sina aktiviteter.*

Carina Wallin (S) svarar att det inte är på agendan att göra bussarna gratis. Tidigare svar i frågan kvarstår.

Rådet diskuterar att det inte finns pensionärsrabatt för bussresor i Nyköping.

4. *Har kommunen diskuterat eller tagit beslut om viss nedsläckning av gatubelysningen? Detta strider i så fall mot kommuninnevånarnas säkerhet och trygghet*

Carina Wallin (S) svarar att det för tillfället genomförs en inventering av hur det på bästa sätt går att spara på elförbrukningen. Kommunens kärnverksamheter såsom skola samt vård och omsorg, kommer att prioriteras. Det kan medföra viss nedsläckning av gatubelysning och annat. Men det måste genomföras på ett sätt som bibehåller säkerhet och trygghet. Media och kommunens hemsida kommer att uppdateras med vad som gäller. Nyköpings kommun har ännu inte fattat beslut om belysning ännu.

§ 24 Genomgång av Vård- och omsorgsnämndens senaste protokoll

Ordförande Carina Wallin (S) öppnar för frågor avseende Vård- och omsorgsnämndens protokoll från 1 september 2022 som länkats till i kallelsen.

Inga frågor förelåg och protokollet läggs därmed till handlingarna.

§ 25 Genomgång av föregående protokoll

Ordförande Carina Wallin (S) öppnar för frågor avseende Pensionärsrådets protokoll från 26 augusti 2022 som länkats till i kallelsen.

Inga frågor förelåg och protokollet läggs därmed till handlingarna.

Rådet upplever föregående sammanträde som positivt.

Carina Wallin (S) gör inlägg i ärendet.

§ 26 Övriga frågor

Fråga ställs om inrapportering av representanter inför ny mandatperiod. Carina Wallin (S) svarar att enligt mejlutskick från sekreteraren har rådet till den första november på sig att nominera vilka som ska representera respektive organisation under kommande mandatperiod.

Fråga ställs om hur det är med platser på särskilt boende. Carina Wallin (S) svarar att det är lång kö till samtliga boenden som kommunens tillhandahåller.

Carina Wallin (S) delger information om att denne kommer bjuda in den nya uppsättningen av representanter till ett första sammanträde i början på 2023. Den nya uppsättning av representanter från organisationerna kommer fastställa datum för sammanträdestillfällena under 2023.

§ 27 Sammanträdet avslutande

Ordförande Carina Wallin (S) tackar rådet för årets och mandatperiodens sista sammanträde och uttrycker att det har varit ett nöje att vara ordförande för Nyköping kommuns pensionärsråd. Avslutningsvis önskar ordförande samtliga lycka till.